YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

SELKOSKYLÄN OSAKASKUNNAN LAUSUNTO HOSSAN KANSALLISPUISTON LAKIESITYKSESTÄ YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

Selkosen osakaskunta on antanut lausuntoa Hossan kansallispuiston lain valmistelujen kaikissa vaiheissa.

Selkosen osakaskunta on esittänyt muutosta hallituksen esitykseen seisovien pyydysten kalastukseen Lounat-valkeaisen, Kokalmuksen ja Ala-valkeaisen järvissä. Hallituksen esityksessä olevien järvien määrä voi näyttää riittävältä mutta tässä tapauksessa laadulla on merkitystä perinteidenkin valossa.

Maa-ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa pidetään tärkeänä pyydyskalastuksen sallimista Selkosen osakaskunnalle perinteen säilyttämiseksi, mutta esitettyjä järviä ei ollut mainittu lausunnossa ympäristövaliokunnalle.

MMV:n lausunnon ympäristöministeriön vastineessa ei ole riittävästi huomioitu vanhoja selkoskyläläisten oikeuksia ja perusteita.

Tarkennettuja perusteluja aikaisempiin lausuntoihin:
Selkoskylän pohjoispuoli Somer- selkonen, josta Hossan kansallispuisto muodostuu on kuulunut Valkeaisen vedet mukaan lukien satoja vuosia perinteisesti Selkoskyläläisten kalastusalueeseen. Merkkejä näistä ovat vakiintuneet veneen vetopaikat Hoiluasta Ala-valkeaiseen harjun yli sekä kyläläisten rakentama Ala-valkeaisen kalakämppä vuosina 1947-48. Kämppä on toiminut aikoinaan myös savottakämppänä. Kämppä paloi vuonna 1972 ja metsähallitus rakensi uuden samalle paikalle. Yöpyminen onnistui myös poropirtillä. Lakitekstissä mainutut matikkapadot ovat selkoskyläläisten tekemiä Valkeaisissa. Kalastaminen tapahtui ennen sotia pääasiassa talvella ja verkkojen kehityttyä myös sulan veden aikaan.

Selkoskyläntie on rakennettu vuonna 1958-59 Perangasta Hossaan. Hossan retkeilyalueen sisään Jatkonvaarasta eteenpäin Pistonlehdon tien rakentaminen alkoi 1964. Tämän jälkeen kalareissut oli mahdollista tehdä autoilla Valkeisen vesille.

Lupakäytäntö alkoi muuttua Hossan kehittyessä retkeilyalueeksi 1970- luvun puolessa välissä. Perustettaessa ns. kalamiehen paratiisia Lipposensalmen yläpuolelle saatiin verkkoluvat säilytettyä Valkeaisen vesiinpois lukien Hoilua ja Pitkä-hoiluasta vuonna 1988. Tällöin vakuutettiin, ettei esim. Ala-valkeaisen pyydyskalastusoikeuksia rajata Selkoskylän asukkailta enempää. Metsähallitus eväsi vuonna 1998 pyydyskalastusoikeudet kokonaan.

Hossan kansallispuiston perustamisen myötä kalamiehen paratiisi muuttuu yleiskalastusoikeuden piiriin, joten lakiin on asianmukaista kirjata osa näistä pitkäaikaisista pyydyskalastusperinteistä selkoskylän asukkaille loma-asukkaat mukaan lukien.

Osakaskunta ei ole esittänyt pyydyskalastusta alueen perinteikkäimpään Iso-valkeaisen järveen ja osin ymmärtää matkailun näkökulman. Umpivalkeainen ja Keski-valkeainen ovat myös jäämässä pyydyskalastuksen ulkopuolelle.

Kalapadon purku Lipposensalmesta 2020 vuoden lopulla olisi ehdoton takaraja Kokalmuksen ja Ala-valkeaisen pyydyskalastusoikeuksille. Lounat-valkeinen voidaan lisätä lakiin suoraan.

Alueen hoitosuunnitelmassa on tarpeellista huomioida liikkuminen kalastusoikeuden mukaiselle järvelle ettei näitä joskus moottoriajoneuvolla tapahtuvaa liikkumista rajoiteta tarpeettomasti. Talviaikainen perinteinen hevos-kyyti on vaihtunut osin moottorikelkkaan ja suotamalla kesäisin tapahtuneet siirtymiset väestön ikääntyessä helpottuvat perämoottoria käytettäessä.

Pyydyskalastuksen mahdollistaessa säilytetään merkittävä osa Hossan eräperinteitä tuleville sukupolville. Kalareissuille on otettu mukaan perheen pienimmätkin ja yöpyminen Ala-valkeisen kämpällä on jäänyt pysyvästi "juuret selkosessa kansaan".

Selkosen osakaskunta esittää, että ympäristövaliokunnan huomioi erinomaisesti kansallispuiston perustamistarkoitukseen sopivan esityksen perusteluineen kotitarvepyynnin Selkoskyläläisille (kylällä asuvat ja vapaa-ajan kiinteistön omistavat) mahdollistaviin järviin lisättäisiin lakiehdotuksessa jo olevien lisäksi vielä seuraavat pienet järvet; Ala-Valkeainen, Kokalmus ja Lounatvalkeinen jotka ovat lakiehdotuksessa yleiskalastusoikeuden (kalastuslain 7§) piirissä. Selkosen osakaskunta katsoo muikun ja siian pyynnin tärkeimmiksi kalalajeiksi näissä järvissä ja näistä metsähallitus voi halutessaan rajata silmäkokoja vuosittain lupamyynnin yhteydessä.

Selkoskylän osakaskunta

Yhteyshenkilö

Veli Kinnunen osakaskunnan pj.

veli.kinnunen@gmail.com

0500296446